

Arbets- och miljömedicin i Uppsala

Akademiska sjukhuset
Ulleråkersvägen 38-40
751 85 Uppsala

Tel: 018-611 36 42-43

Fax: 018-51 99 78

E-post: ammupsala@akademiska.se

Abstrakt till Riksstämman 2008

Hörselnedsättning och tinnitus bland personal i skola och förskola

Carl Hogstedt, Greta Smedje, Robert Wålinder

Traditionellt har höga ljudnivåer på arbetsplatser betraktats som ett problem inom industrin, det är först på senare tid det har blivit vanligare med forskning om buller på andra typer av arbetsplatser. Det finns rapporter som pekar på att ljudnivåerna i svenska klassrum, utöver problem med koncentration och stress, även kan vara hörselskadliga. Skolan är vår största arbetsplats men få studier har gjorts på skadligt buller som kan medföra hörselnedsättning, tinnitus eller andra skador och besvär bland personal och elever.

I undersökningen mottog samtliga lärare, förskollärare, barnskötare och fritidspedagoger (4600 st) i Uppsala län en enkät med frågor om hörselnedsättning, tinnitus, stressrelaterade symtom och arbetsmiljö. I tio skolor, tre i Uppsala och en i övriga kommuner, erbjöds också all personal audiometri kombinerat med personburen bullermätning. Valet av skola gjordes utifrån att svarsfrekvensen på enkäten skulle vara hög.

Totala svarsfrekvensen på enkäten var 82 %. Av dessa uppgav 25 % att de hade hörselnedsättning (kvinnor 24 % och män 33 %). Besvär av tinnitus angavs av 21 %, rösttrötthet 29 % och heshet 18 %. Bullerexponeringen under en arbetsdag varierade mellan 65 dB och 78 dB LAeq. Audiometri genomfördes på 190 personer. För att bedöma om en individ har påverkats av buller används ett hörtröskelmedelvärde för de tre mätfrekvenserna 3000, 4000 och 6000 Hz som sedan jämförs med ett svenskt referensmaterial. För 24 % av undersökta kvinnor låg hörtröskelmedelvärdet över referensmaterialets 90:e percentil (Johansson and Arlinger 2004. *Noise & Health* 6; 24, 35-41).

I befolkningsenkäten *Liv och Hälsa* år 2008 anger 10 % av kvinnor (18-65 år) i Uppsala län att de har hörselnedsättning och 11 % anger tinnitus, senaste tolv månaderna. I vår enkät anger 24 % av den kvinnliga personalen hörselnedsättning och 21 % anger tinnitus senaste månaden. Resultaten antyder att personal inom skola och förskola i större utsträckning rapporterar hörselproblem jämfört med kvinnor i den svenska normalbefolkningen.

Audiometrimätningarna visar en förhöjd förekomst av hörselnedsättning bland personal i skola och förskola. Huruvida detta är en effekt av en hög ljudnivå under arbetsdagen eller andra faktorer återstår att undersöka. Eftersom ljudnivåerna är relativt höga, medel 70 dB LAeq, förfaller det angeläget att sänka ljudnivåerna i den svenska skolan.